

Fővárosi Törvényszék
Gazdasági Kollégiuma

15. G. 41.021/2012/8.

A Fővárosi Törvényszék a **Kelemen, Mészáros Sándor és társai Ügyvédi Irodától** eljáró **Dr. Hetzmann Albert ügyvéd** által képviselt **I.rendű felperes neve Kft. (cím)** I. r. **felperes neve (cím)** II. r. **felperes neve (cím)** III. r. és **felperes neve (III.rendű felperes címe.)** IV. r. felperesnek **...jogtanácsos** által képviselt **alperes neve (cím)** alperes ellen **választottbíróági ítélet érvénytelenítése** iránt indított perében meghozta az alábbi

Ítéletet

A bíróság az I-IV. r. felperesek keresetét elutasítja és kötelezi a I-IV. felpereseket, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 1.270.000.- (egymillió kettőszáz-hetvenezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az I-IV. r. felperesek, mint a **Cs.2006 M.K.** tagjai 2006. április 11. napján megbízási szerződést kötöttek „műszaki ellenőr/mérnök” feladatok ellátására a **B.K.Sz.T.** és kapcsolódó létesítményei építési beruházás megvalósítása tárgyában. A felperesek 2009-2010. évben többször sürgették az általuk állítottan a megbízás részét nem képező, ennek ellenére a felperesek által elvégzett többlétszolgáltatások ellenértékének alperesi kifizetését.

Az alperes 2010. december 28. napján elutasította a felperesek igényét.

A felperesek 2011. június 23. napján keresetet terjesztettek elő a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbírósnál, melyben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest 382.000 euró megfizetésére és annak 2010. március 10. napjától járó kamatait továbbá az eljárási költségek megfizetésére. A keresetet azzal indokolták, hogy a felek között fennálló megbízási szerződés alapján a Ptk. 478. § (1) bekezdésére figyelemmel a felperesek által elvégzett többlétszolgáltatások 382.000 euróban megállapított ellenértékét az alperes köteles megfizetni. A felperesek utaltak arra, hogy bár a megállapodás a felek között nem került módosításra, és a felperesek által elvégzett

többletszolgáltatások a szerződés 3. számú mellékletében meghatározott műszaki leírás alapján nem képezték a felperesek feladatát, azonban az ezzel járó többletköltségeket, mint tartozásokat a felperesek által hivatkozott okiratok szerint az alperes a Ptk. 242. §-a alapján elismerte. A felek közötti szerződés választottbírósi kikötést tartalmazott.

Az alperes 2011. szeptember 28-i válasziratában a keresetet, mind jogalapjában, mind összecszerúségében vitatta, állította, hogy a megbízási szerződés alapján járó 3.740.000 euró + ÁFA díjat a felpereseknek megfizette. Az alperes nem vitatta, hogy 2009. áprilisában a felperes által bejelentett 35. pontból álló pótmunkaigény tárgyában voltak a felek között tárgyalások, viszont hangsúlyozta, hogy ezzel kapcsolatban megállapodás a felek között nem történt. Az alperes tagadta, hogy a felperesek által állított a keresetben F/2, F/6 és F/7. alatt csatolt okiratok az alperes tartozáselismerését jelentené. Az alperes kifejtette, hogy a felperesek által végzett szolgáltatások beletartoztak a felek által kötött szerződésbe, ezt követően alperes a megjelölt 9 tételt egyenként is elemezte. Utalva arra, hogy a felperesek zömmel nem végeztek többletszolgáltatást.

A felperesek 2011. november 7-i nyilatkozatukban nem vitatták, hogy a keresetben megjelölt munkák elvégzése nem volt része a megbízási szerződésnek, azonban állították, hogy azt alperes kérte és elvárta azokat felperesektől.

A Választottbírósi az első tárgyalást 2011. november 9. napján tartotta, ahol megállapította hatáskörét.

A felperesek 2011. december 22-én előterjesztett írásbeli nyilatkozatukban kifejtették, hogy a mérnöki konzorciumnak azért kellett a megbízási szerződésben nem szereplő többletszolgáltatásokat nyújtania, mert a beruházásnál nem volt felelős generálkivitelező, illetve generáltervező, ezért kényszerültek többletmunkák elvégzésére a felperesek, hogy a beruházás rendeltetésszerűen megvalósuljon.

Az alperes 2012. február 3-i válasziratában változatlanul vitatta, hogy a megjelölt 9 tétel vonatkozásában fizetési kötelezettsége lenne.

A Választottbírósi 2012. február 22-én folytatólagos tárgyalást tartott, melyen meghallgatta **K.S.**, **Cs.S.**, **E.Z.**, **K.P.** és **K.Gy.** tanúkat a felperes indítványára. A tanúk vallomása a keresetben szereplő 9 tételre kiterjedtek, és egybehangzóan állították, hogy a szerződésben meghatározottnál túl végeztek pótmunkákat.

Az alperes 2012. március 2-i összefoglaló nyilatkozatában kifejtette, hogy a felek közötti megbízási szerződés esetén „többlet vagy pótmunka” eleve nem lehetséges.

A felperesek 2012. március 8-i összefoglaló iratukban kifejtették, hogy a keresetet az előterjesztése óta nem változtatták meg, annak jogalapja is változatlan, hangsúlyozták, hogy a Választottbírósi hatásköre a szerződésben nem szereplő munkák tekintetében is megáll, részben a megbízási szerződésben szereplő Választottbírósi klauzula alapján, részben azért, mert alperes védekező iratában nem emelt kifogást és kifejezetten elismerte a Választottbírósi hatáskörét.

A Választottbírósi 2012. március 26. napján hozott végzésével a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánította. A meg nem tárgyalt bizonyítási indítványokat elutasította és a

tárgyalást berekesztette.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság a 2012. április 13. napján kelt ... számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. A választottbírósági díjat 5.888.838. - forintban állapította meg, melynek viselésére a felpereseket kötelezte, továbbá kötelezte 1.000.000.- forint összegű jogi képviselési díj alperes részére történő megfizetésére.

A Választottbíróság az ítélete indokolásában rögzítette, hogy a **Cs.K.Sz.** beruházása során a keresetlevélben megjelölt 9 pontban felsorolt mérnöki munkát a felperesek elvégezték. Ennek tényét az alperes általános jelleggel elismerte. Továbbá a becsatolt iratanyag és a tanúvallomások bizonyították, hogy a 9 tételben felsorolt munka nem képezte a felek által műszaki ellenőrzésre kötött megbízási szerződés tárgyát, ezen munkákat nem lehet besorolni felperesek szerződéséhez kapcsolódó koordinációs kötelezettségei közé, azok nem képeznek műszaki ellenőri feladatot. Ezen munkákra azonban a felek nem kötöttek új megbízási szerződést, továbbá a fennálló szerződés sem módosították.

A Választottbíróság megállapította, hogy az alperes tartozáselismerést nem tett.

A Választottbíróság kifejtette, hogy bár a felperes a többlétszolgáltatásokat pótmunkának nevezi és vegyesen hivatkozik a keresete jogalapjaként a megbízás mellett a vállalkozási szerződés szabályaira is, azonban a Választottbíróság álláspontja szerint a felek műszaki ellenőrzésre kötöttek megbízási szerződést és arra az építési vállalkozási szerződés szabályait mechanikusan átvinni nem lehet, márpedig a megbízási szerződésnél nincs pótmunka. Ezért a Választottbíróság a felperes keresetét elutasította.

Mindettől függetlenül a Választottbíróság megállapította, hogy további bizonyítás után, delituális alapon, megalapozott lehet felperes anyagi ellenszolgáltatásra vonatkozó igénye, és megállapítható, hogy az alperesi beruházói oldal gazdagodott, továbbá nem lehet igazságos, illetve méltányos, hogy a munkák költségei felpereseken maradna.

A Választottbíróság hangsúlyozta, hogy a kereskedelmi választottbíráskodás viszont alapvetően szerződéseken alapul a jogalap nélküli gazdagodás vagy a Ptk. 6. §-n alapuló követelés tipikusan az állami rendes bíráskodás tárgya. A Választottbírósági eljárásban a felperes a felek közötti megbízási szerződésben foglalt Választottbírósági kikötés alapján terjesztette elő keresetét szerződéses jogalapon és az alperes is ez alapján védekezett.

A Választottbíróság rögzítette, hogy a felperesek által végzett munkákra a szerződésben foglalt Választottbíróság klauzula nem terjed ki, mert ezek nem a felek szerződéséből vagy a szerződéssel összefüggésben, hanem az egész beruházással összefüggésben merültek fel a felek szerződésétől függetlenül, tekintve, hogy az alperes a szerződésen kívüli kvázi delituális tényállások tekintetében nem fogadta el a választottbírósági hatáskört, ezért nem volt helye további bizonyítás lefolytatásának sem. A Választottbíróság e körben utalt a 2012. március 26-i végzésére, melyben felhívta az alperest, hogy nyilatkozzék a szerződésen kívüli tényállás tekintetében is a választottbírósági hatásköréről.

Az I-IV. r. felperes 2012. június 15. napján előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság érvénytelenítse a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság ... számú ítéletét a Vbtv. 55. § (1) bekezdés e) és (2) bekezdés b) pontja

alaján. A felperesek hangsúlyozták, hogy a választottbírói kikötés a felek közötti szerződésből vagy azzal összefüggésben annak teljesülésével, megszegésével, érvényességével vagy értelmezésével kapcsolatban keletkező valamennyi jogvitára kiterjed. Állította, hogy teljesen iratellenes és minden logikát nélkülöző és megalapozatlan azon választottbírói álláspont, miszerint a felperes keresete nincs összefüggésben sem, a felek közötti megbízási szerződéssel.

A felperesek ezért állították, hogy a keresetük nem terjeszkedett túl a Választottbírói kikötésen, mert az a szerződéssel összefüggésben és a szerződés értelmezésével kapcsolatos. A felperesek kiemelték, hogy keresetüket az eljárás során nem változtatták meg, abból viszont egyértelműen kiderült, hogy egyértelműen szerződésen kívüli, de a felek megbízási szerződésével összefüggő munkák ellenértékét követelték. A választottbírói eljárás első tárgyalásán a Választottbírói hatáskörével kapcsolatban az alperesnek semmilyen észrevétele vagy kifogása nem volt, érdemben perbe bocsátkozott. A felperesek utalva a Vbt. 6. §-ra, a választottbírói eljárási szabályzat 1. § (8) bekezdésére, és a Vbt. 21. § (3) bekezdésére, vitatta, hogy a Választottbírói joga lett volna az alperest külön felhívni arra, hogy a választottbírói kikötésen túl is elfogadja-e a Választottbírói hatáskörét.

A felperesek továbbá utaltak arra, hogy a Választottbírói ítélete azért is jogsértő, mert jogszabályellenesen állapította meg, annak ellenére, hogy érdemi ítéletet hozott az ügy nem minősül res iudicata-nak, ezen megállapítása a Vbt. 58. §-ba, a Pp. 229. § (1) bekezdésébe, a Pp. 130. § (1) bekezdésébe ütközik. Ezért amennyiben az ítélet érvénytelenítése nem történik meg, az ítélet joghatályos marad, úgy fennáll annak a veszélye, hogy a felperesek kereseti követelésüket többé rendes bíróság előtt nem érvényesíthetik.

A felperesek a Vbt. 55. § (2) bekezdésének b) pontja alapján azért kérték a Választottbírói ítélet érvénytelenítését, mert felperesek által is elismerten többletvegyenységüket nem a megbízási szerződésük alapján, hanem az alperes által adott utasítások szerint végezték el, mely utóbbiak a felek között szerződéses viszonyokat hoztak létre. Ezért a Választottbírói ítélete, mely a felperesi vállalkozók által szerződészerűen elvégzett munkákért nem állapított meg ellenértéket a Ptk. 201. § (1) bekezdése alapján a magyar közrendbe ütközik.

Továbbá a választottbírói ítélet azért is közrendbe ütközik, mert a Ptk. 216. § (1) bekezdése szerint semmi nem zárta ki, hogy a keresetben megjelölt egyes munkákra akár szóban vagy ráutaló magatartással szerződés jöjjön létre a felek között. Márpedig a Ptk. 216. § (1) bekezdésébe szereplő forma szabadság nem érvényesülhetett a választottbírói ítélet szerint, annak ellenére, hogy azt csak jogszabály korlátozhatja.

A Választottbírói továbbá alaptalanul állapította meg, hogy a keresetben megjelölt munkákkal kapcsolatban közbeszerzési kényszer állt volna fenn, mivel az ehhez szükséges külön bizonyítási eljárást nem folytatta le. A felperesek elfogadhatatlannak és logikátlan és ellenmondásosnak állították az ezzel kapcsolatos ítéleti levezetést. Álláspontjuk szerint az alperes saját felróható magatartásával szerez előnyt akkor, amikor a közbeszerzési eljárás elmaradása a kereset elutasításának okai között szerepel.

A felperesek hangsúlyozták a Választottbírói ítélettel egyetértve, hogy a keresetben

meghatározott munkák nem részei a felek közötti szerződésnek, azonban a munkák elvégzésére külön szerződések alapján került sor.

A felperesek továbbá azért is közrendbe ütközönek állították az ítéletet, mert a Választottbíróság megalapozatlanul mellőzte a felperesek bizonyítási indítványait elzárva ezzel attól a felpereseket, hogy keresetük alátámasztására további bizonyítékokat tárjanak elő.

Az alperessel szemben kiemelték, maga az alperes hivatkozott a választottbírósági eljárás során arra, hogy a keresetben megjelölt munkákat a felperesek a megbízási szerződés keretein belül végezték el, ezért arra a szerződés átalánydíja kiterjed, ugyanakkor az alperes a Választottbíróság hatáskörét elfogadta, viszont a felperes a keresetét az eljárás során soha nem módosította. Ezért volt jogszabálysértő a Választottbíróság hatáskör hiányát megállapító végzése. A felperesek az alperes kérésének eleget téve elvégezték a szolgáltatásokat, melyek ugyan nem képezték a megbízási szerződés tárgyát, az ellenértékük megfizetését azonban az alperes jogszerűen nem tagadhatja meg.

A felperesek hangsúlyozták a „pótmunka” kifejezéssel a felek megbízási szerződéséhez szorosan kapcsolódó szolgáltatások ellenértékét jelölte meg. A felperesek álláspontja szerint annak nincs jelentősége, hogy az elvégzett feladatok vállalkozási avagy megbízási jellegűek voltak, az viszont tény, hogy ellenértéküket az alperes nem fizette ki.

Az alperessel szemben a felperesek állították, hogy az általuk elvégzett munkákkal a felek között létrejött jogviszony mindenféleképp a felek közötti megbízási szerződéssel összefügg, ezért figyelemmel a felek választottbírósági kikötésére a Választottbíróságnak ítéletet kellett volna hoznia az ügyben, tekintet nélkül a kereset jogcímére.

Az alperes ellenkérelmében kérte a felperesek keresetének elutasítását, felperesek perköltségben marasztalását. Az ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a felperesek keresetükben maguk sem tudták egyértelműen megjelölni, hogy a felek között megbízási vagy vállalkozói jogviszony jött volna-e létre. Az általuk hivatkozott pótmunkák ugyanis csak vállalkozási jogviszony esetében értelmezhetőek, ugyanakkor a felek között létrejött választottbírósági kikötés kizárólag a felek közötti megbízási jogviszonyra vonatkozott, így amennyiben a felek között vállalkozási szerződés is létrejött volna, arra már a választottbírósági kikötés nem terjedhetne ki. Ettől függetlenül az alperes vitatta, hogy a felek között vállalkozási szerződés jött volna létre. Hangsúlyozta, hogy amennyiben a kereset alapja vállalkozási jogviszony lett volna, akkor arra a Választottbíróságnak nincs hatásköre, amennyiben megbízással kapcsolatos a kereseti kérelem, akkor pedig a többletjegy a jogviszony jellegéből adódóan nem lehetséges.

A felperesekkel szemben utalt arra, hogy a Választottbíróság hatáskörével kapcsolatban kifogást azért nem emelt, mert felperesek igényét megbízási jogviszonyból eredően terjesztette elő. A Választottbíróság felhívását követően előterjesztett alperesi kifogás viszont nem abszolút, hanem relatív hatályú volt, kizárólag a vállalkozási jogviszonyra vonatkozó kérdések vizsgálatára szorítkozott. A Választottbíróság pedig a Vbt. 24. § (1) bekezdése alapján saját maga dönt hatásköréről.

Az alperes álláspontja szerint a választottbírósági ítélet a magyar közrendbe sem ütközik, mert a felperes által érvénytelen jogcímen, vállalkozási szerződés és választottbírósági kikötés hiányában a Választottbíróság elé terjesztett, egyébként nem bizonyított követelésére alapított kereseti kérelem elutasítása nem lehet közrendbe ütköző, legfeljebb a felperesek számára sérelmes. Az alperes hangsúlyozta, hogy nem lehet szerződésszerűen elvégzett munkáról beszélni, amikor a felek között vállalkozási szerződés nem jött létre. Figyelemmel arra, hogy a munkákat Európai Unió támogatással megvalósuló beruházás keretében valósították meg, ezért a szerződés megkötésére kizárólag közbeszerzési eljárás keretében kerülhetett sor, így vállalkozási szerződés ráutaló magatartással nyilvánvalóan nem jöhetett létre.

A felperesek keresete nem megalapozott.

Az 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55. § (1) bekezdésének f) pontja szerint a fél továbbá az akire az ítélet rendelkezést tartalmaz a választottbíróság ítéletének részére történt kézbesítésétől számított 60 napon belül keresettel az ítélet érvénytelenítését kérheti a bíróságtól, ha a Választottbíróság összetétele vagy eljárása nem felelt meg a felek megállapodásának, vagy ilyen megállapodás hiányában nem felelt meg -e törvény rendelkezéseinek.

Az 55. § (2) bekezdés b) pontja szerint a választottbírósági ítélet érvénytelenítése arra hivatkozással is kérhető, hogy az ítélet a magyar közrendbe ütközik.

A bíróság a tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a peres felek előadása, a becsatolt okiratok, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság ... számú eljárás iratai alapján állapította meg.

A Választottbíróság a lefolytatott bizonyítási eljárást követően a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésével jutott arra az érdemi döntésében megnyilvánuló álláspontra, hogy a felpereseket a felek között fennálló megbízási jogviszony alapján nem illeti meg a keresettel érvényesített jog. A Választottbíróság kifejtette, hogy megbízási szerződésnél a pótmunka ellenértéke iránti igény értelmezhetetlen.

Továbbá a Választottbíróság a bizonyítási eljárás eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesek által pótmunkának megnevezett többletszolgáltatások automatikusan nem jelentenek szerződésmódosítást.

A Választottbíróság kifejtette azon jogi álláspontját is, hogy a felperesek által elvégzett többletmunkákért ellenérték a felek között fennálló megbízási szerződés alapján nem járhat. Továbbá a Választottbíróság megindokolta, hogy a felperesek további bizonyítási indítványait miért mellőzte.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a választottbírósági döntés kedvezőtlen eredménye, a döntés megalapozatlanságra történő hivatkozás önmagában nem nyújt alapot a döntés megtámadására, mert a törvény az érvénytelenítési okokat kimerítően felsorolja (BH1996.159). Azonban a rendes bíróság érdemben nem vizsgálhatja felül, hogy a Választottbíróság az anyagi és eljárásjogi szabályokat miként alkalmazta, továbbá nem bírálhatja felül a Választottbíróság jogi álláspontját, érdemi döntését

(BH2007.59.,EBH2007.1705.) Ugyanakkor a Választottbíróság ítéletének esetleges jogszabálysértő rendelkezése nem alapozza meg a Választottbírósági ítélet közrendbe ütközését, (BH2006.218., EBH2006.1525.).

A választottbírósági eljárás irataiból egyértelműen megállapítható volt, hogy a Választottbíróság a felek közötti megbízási szerződésből eredő jogviták elbírálására hatáskörét megállapította. A Választottbíróságnak erre a Vbt. 24. § (1) bekezdése alapján volt joga.

Ugyanakkor a Választottbíróság jogi álláspontjának kialakítására tartozó kérdés, hogy a felperesek a keresetben megjelölt munkákat nem a megbízási szerződés alapján végezték el. Ezzel a Választottbíróság eljárása nem terjeszkedett túl a felek választottbírósági szerződésén. A Választottbíróságnak az anyagi és eljárásjogi szabályok értelmezésével kialakított jogi álláspontját és ennek következtében érdemi döntését érintő kérdés, hogy a Választottbíróság a kereseti követelést nem tartotta a megbízási szerződéssel összefüggőnek.

Úgy szintén a Választottbíróság szabad mérlegelési jogkörébe esett a szabályzat a 35.§ (4) bekezdése szerint is, hogy mely bizonyítási indítványokat mellőzött.

A bíróság mindezekre figyelemmel megállapította, hogy a Választottbíróság eljárása megfelelt a felek választottbírósági megállapodásának és ítélete nem ütközik a közrendbe, ezért a keresetben megjelölt okokból nem érvényteleníthető.

A felperesek peresztesek lettek, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a perköltség megfizetésére, mely az alperest képviselő ügyvédnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján megállapított a 4/A. §-a szerint áfát is tartalmazó munkadíját tartalmazza.

Budapest, 2012. november 28.

Dr. Tóth Gyula s.k.
bíró

